



Validation for
Inclusion of New
Citizens of Europe

Útmutatók

Köszöntjük a validációban!

3.0 Verzió | 2018. március 12.



Ez a Mű a Creative Commons Nevezd meg! - Ne add el! - Így add tovább! 4.0 Nemzetközi Licenc feltételeinek megfelelően felhasználható.



VINCE | Validation for inclusion of new citizens in Europe
580329-EPP-1-2016-1-BE-EPPKA3-IPI-SOC-IN
Project coordinated by eucen | vince@eucen.eu

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union



The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Bevezetés felsőoktatási szakemberek számára

Útmutatónk a felsőoktatásban dolgozó szakembereket készítik fel, hogy az előzetes tudás validálási folyamatát szakszerűen el tudják magyarázni az újonnan érkezőknek (bevándorlók és/vagy menekültek) és megmutassák nekik, hogyan segíti ez felsőoktatási képzési programba való belépésüket.

Az útmutatókat a gyakran feltett kérdések köré szerkesztettük, melyeket az Európa-szerte felsőoktatási intézményekben érintett különféle kisebbségi csoportokkal történt konzultációk alapján azonosítottunk. A válaszokat egyszerű, lényegre törő nyelvezettel fogalmaztuk, hogy világos és érthető legyen olyanok számára is, akik keveset tudnak a validációról és arról, hogy számukra mit jelenthet. Emellett azonban be kellett vezetnünk néhány kulcs kifejezést tartalmazó szótárt, amellyel találkozni fognak, ha részt kívánnak venni validációs eljárásban. Ezért azt reméljük, hogy a következőket hasznosnak fogják találni a felsőoktatási szakemberek, mint általános bevezetéseket az újonnan érkezők számára, amelyek későbbi használata során lehetőleg minél kevesebb szerkesztésre lesz szükség és amiket könnyű lesz kiegészíteni és/vagy átültetni egyéb speciális szabályozásokba és gyakorlatokba. Különös tekintettel:

- Az egyszerűség kedvéért az egész dokumentumban használjuk az előzetes tudás validációja kifejezést, pedig tisztában vagyunk azzal, hogy más kifejezések is használatosak a felsőoktatási gyakorlatban (mint VPL, VNIL, RPL, APEL, VAE, RVCC, stb.), s így ez valószínűleg utólagos szerkesztés alá kerül.
- Feltételeztük, hogy a felsőoktatási szakértők linkeket adnak majd hozzá a szöveghez, amelyek a saját intézményükre, egyetemi karokra, speciális képzésekre, tantárgyaikra és diplomájukra vonatkoznak. Ezért alakítottuk ki a **‘Jegyzetek szakemberek számára’** elnevezésű pontokat néhány válasz végén, ahol nincs sok értelme általános tájékoztatással szolgálni, viszont speciális információ így könnyen hozzáadható.
- Szintén feltételeztük, hogy az előzetes tudás validációját meghatározó minden technikai, adminisztratív és szabályozási részlet megtalálható az intézmény honlapján. Az útmutatókat úgy terveztük, hogy első lépésként szolgáljanak egy felhasználóbarátabb nyelven, hogy bevezetést nyújtsanak, de nem minden

részlet leírásával, hanem azt javasoljuk, hogy inkább linkeljék be azt az oldalt, ahol a részletes információ található.

- Szintén javasoljuk, hogy az intézmények biztosítsanak egy részt weboldalukon kifejezetten az újonnan érkezők számára, amelyek tartalmazhatják ezeket az útmutatókat, kiegészítve további információhoz vezető javasolt honlapokkal, különös tekintettel annak a szakembernek a kontakt adataival, aki az intézményt képviselve tájékoztatást és tanácsot tud nyújtani számukra.

Útmutatónkat strukturáló gyakori kérdések az alábbiak:

- Mi az előzetes tudás validálása?
- Hogyan segít a validáció, hogy bejussak a felsőoktatásba?
- A tapasztalat hogyan validálható?
- Mi a helyzet azokkal a fiatalokkal, akiknek csak kevés vagy egyáltalán nincsen munkatapasztalatuk?
- Miért fontos a validáció? Miért fontos az újonnan érkezettek számára?
- Hogyan történik a validáció? Mit kell tennem és milyen segítséget fogok kapni?
- Mi történik a validációs eljárás után?
- Hogyan működik a tanácsadás és útmutatás?
- Mennyi ideig tart a validációs eljárás?
- Mennyibe kerül? Milyen segítséget kaphatok a kifizetéséhez?
- Hol tudhatok meg többet a témáról?

Ez az útmutató nem tartalmazza az élethosszig tartó tanulás és az előzetes tudásmérés politikájának európai fejlődésének ismertetését, de amennyiben további információra van szükség, a következő weboldalakat ajánljuk, melyek hasznos források az **európai politika és dokumentáció** terén:

- CEDEFOP, Európai útmutatók a nonformális és informális tanulás validációjához:
<http://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/3073>
<http://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/4148>
<http://www.cedefop.europa.eu/cs/publications-and-resources/publications/4153>
- CEDEFOP (Szakmai Tréningek Fejlesztésének Európai Központja) a [finanszírozásról és a pályázati lehetőségekről](#) az előzetes tudásméréshez
- CEDEFOP [dokumentációs segédlet](#)

A különböző országok nemzeti és intézményi eljárásairól a következő oldalakat ajánljuk:

- VINCE [ország profilok](#)
- CEDEFOP [validációs leltár](#)
- saját intézményi források és szabályok

Ha az Önök országában használt releváns webes forrásokat nem ismeri, könnyen megtalálja őket.



Útmutatók | Köszöntjük a validációban!

A jelentkezők tájékoztatásához javasoljuk azon weblinkek használatát a kérdésekre adott válaszok részeként (amelyeket javasoltunk a **Megjegyzés felsőoktatási szakember számára** című részekben) és nem olyan linkek használatát, amelyek minden információt egy közös linken tartalmaznak, mert az ijesztő lehet az újonnan érkezők számára és általában nem felhasználóbarát.

Bevezetés az újonnan érkezettek számára

Köszöntjük validációs útmutatónkban!

Tudni szeretné, mi a validáció? A validáció egy olyan eljárás, amely dokumentálja, felméri és elismeri és/vagy érvényesíti a tantermen kívül megszerzett előzetes tanulmányokat vagy tudást.

A folyamat fő célja, hogy képességeidről elismerést szerezz, és/vagy igazolást tudásodról kreditalapú elismerés formájában, ami hozzásegít a diploma megszerzéséhez.

Mindez bonyolultnak hangzik, de a folyamatban számos tapasztalt szakértő dolgozik, aki segít és útmutatást nyújt neked, amíg végig jutsz a folyamaton.

A továbbiakban olvasható GYIK számos kérdésed megválaszolja, melyeket már most is feltennél.

Reméljük, úgy döntesz, hogy végig mész ezen a folyamaton és a végén megkezdheted továbbtanulásodat vagy találsz olyan munkát, amely összhangban van tapasztalatoddal és korábbi tanulóyaiddal.

GYIK – Gyakran ismételt kérdések és válaszai újonnan érkezettek számára

K: Mi az előzetes tudás validálása?

V: Az előzetes tudás validálása olyan eszköz, amelyet elismer és támogat az Európai Unió minden tagországa, hogy lehetővé váljon a képzési intézményekben a tudás elismerése, bárhol is szerezzék meg azt. Azon az elven alapul, hogy az emberek a tantermen kívül is tanulnak különféle tevékenységeken keresztül (sometimes called life wide learning), különböző időszakaszokban az egyén életén keresztül (élethosszig tartó tanulás), és ez a tanulás értékes, beazonosítható és elismerhető. Minden oktatási és képzési rendszer részese a vizsgáztatás, amely magasabb szintre lépéshez segít hozzá. A középiskolából a felsőoktatásba való átmenet különösen fontos, érettségi bizonyítványt nyújt a sikeres vizsgák elismeréseként. Aztán a felsőoktatásba bekerülés és a mesterképzésekbe való bejutás között szintén sajátos szabályozások vannak (lásd: Útmutató – Köszöntjük az európai felsőoktatásban!). Sokaknak különböző okokból nincs birtokukban a szükséges diploma, mégis rendelkeznek azzal a tudással és készségekkel, hogy boldoguljanak a felsőoktatásban. A validáció alternatív, párhuzamos rendszert biztosít ennek elismerésére és lehetővé teszi az ilyen helyzetben lévő számára, hogy felsőfokú tanulmányokat kezdhessenek.

K: Hogyan segíthet a validáció bejutnom a felsőoktatásba?

A: A validáció különböző módon nyújthat segítséget az igénylő helyzetétől függően **Ha már rendelkezel bizonyítvánnyal vagy diplomával, az lehetővé teszi számodra, hogy belépj a felsőoktatásba a saját országodban**, valószínűleg nincs szükséged validációra. Az Európai Unió minden tagállamában működnek nemzeti irodák [NARIC](#), amelyek segítenek az egyetemeknek beazonosítani és igazolni más országokban kiadott diplomákat, illetve minden egyetemen dolgozik legalább egy olyan szakértő, aki ilyen igazolás kiadására jogosult.

Ha nem fejezted be a tanulmányaidat, nem tudtál levizsgázni, vagy ha a diplomád elveszett vagy megsemmisült, vagy ha nem igazolható az anyaországban zajló konfliktusok, politikai vagy gazdasági válság következtében, akkor a validáció tud segíteni neked, mert alternatív lehetőséget biztosít arra, hogy bizonyítsd tudásodat és nem kell mindent előlről kezdened.

Ha nem a hivatalos képzési rendet követted tanórai formában, akkor a szokásos felvételi vizsgákon kell átesned, később a validáció különösen fontos lehet neked, mert segíthet a más típusú tanulásodról mérleget vonni.

Ha rövidebb kurzusokon, szervezett tanulmányutakon, szakmai gyakorlaton, munka-alapú tanulásban, készségfejlesztő tréningen vettél részt, ami nem adott bizonyítványt vagy diplomát, de fontos részét képezte a személyes és szakmai fejlődésednek, a validáció segítséget tud nyújtani e nonformális tanulás elismertetéséhez.

Ha fizetett vagy fizetés nélküli munkát végezték, önkéntes tevékenységben vettél részt (például szakszervezetben vagy civil szervezetben) vagy egyéni érdeklődésed témájával foglalkoztál (bármivel a motorszereléstől az ókor történelméig), akkor

tanultál ebből a tapasztalatból és a validáció segíthet neked elismertetni ezt az informális tanulást.

A gyakorlatban valószínűleg e felsorolt tudások sajátos kombinációjával rendelkezel, például olyan bizonyítvánnyal, ami nem elegendő, vagy nem pont az, ami kell, inkább munka-alapú tréning vagy teljesen speciális érdeklődésről igazolás. A validáció segít neked, hogy **e tudásaidat mind összegyűjtsd** megmérettetésre. Ezután összehasonlíthatod ezt a tudásodat azzal, amit a hivatalos felsőoktatási képzés nyújthat számodra.

Tehát a validáció **segíthet neked, hogy bejuss** egy speciális képzésre vagy képzési programba. Bizonyos esetekben abban is **segíthet, hogy krediteket szerezz a hivatalos képzési program részeként** (lásd a kreditekről szóló tájékoztatást a Köszöntjük felsőoktatási intézményünkben! című útmutatót), így nem szükséges végigkövetned a teljes programot, hanem lerövidítheted azt, hogy a diplomádat gyorsabban szerezhesd meg. Emellett bizonyos esetekben akár a teljes diploma megszerzésére is lehetőség van a validáción keresztül.

K: Hogyan lehet a tapasztalatot validálni?

V: A válasz egyszerű. Nem a tapasztalatot validálják, hanem a tudást, amit a tapasztalat során szereztél. Azt, hogy milyen tudásbeli és értelmező készségeket szereztél a tapasztalaton keresztül. Be tudnád azonosítani, elemezni és értékelni mindazt, amit e tapasztalat adott neked és össze tudnád vetni azzal a képzési programmal, ahová be szeretnél jutni? Lehet, hogy gyakorlatias készségeket szereztél, például laboratóriumi munkával vagy intellektuális elemző és szintetizáló készségeket, melyek számos tudományághoz felhasználhatók. E készségek és az a tudás, amelyet által szerzel, a validáció tárgyai – nem a tapasztalat, amely körülményekhez kötött és így messze esik a validációs eljárástól.

K: Mi a helyzet azokkal a fiatalokkal, akik nem vagy csak kevés munkatapasztalattal rendelkeznek?

V: Ha csak nemrég fejezted be az iskolát, akkor nem lesz annyi tapasztalatod, mint annak, aki már éve óta dolgozik. De előfordulhat, hogy iskola mellett dolgoztál, vagy önkénteskéntél társadalmi, sport vagy kulturális tevékenységek végzésével, vagy átértél már konfliktust és tanultál mindebből a tapasztalatból. Ez a tudás is mérlegre vonható a validáció segítségével.

Részt veheszt speciális képzéseken is, amelyek felkészítenek az egyetemre és ahol figyelembe veszik, hogy mit tudsz és mit tanultál az iskolában.

Megjegyzés felsőoktatási szakember számára: Ha vannak ilyen speciális képzések az intézményében, itt írjon róluk.

K: Miért fontos a validáció? Miért fontos a validáció az újonnan érkezettek számára?

V: A validáció azért fontos, mert alternatív utat biztosít a felsőoktatás felé olyan emberek számára, akiknek nem adatott meg a lehetőség, hogy közvetlenül

középiskola után egyetemre menjenek, vagy akik nem tudtak élni a lehetőséggel anyagi vagy egyéb okokból. Az újonnan érkezettek számára a validáció segítség nyújt, hogy a konfliktus, politikai és gazdasági válság hatásain túljussanak, hiszen mind személyes, mind szakmai fejlődésük félbeszakadt.

A képzésbe való bejutás különösen fontos a munkaerő-piacra való belépés miatt, hogy a társadalom, a kulturális élet aktív résztvevői lehessenek, vagyis részesei a társadalmi befogadásnak. A validáció így fontos lesz a tartózkodási engedély, a munkavállalási engedély és az állampolgárság megszerzésének igénylésénél is.

K: Hogyan történik a validáció? Nekem mit kell tennem és milyen segítséget kaphatok?

V: A validációs eljárásnak öt főbb állomása van: Tájékozódás, Azonosítás, Dokumentáció, Értékelés, Érvényesítés.

- **Információ:** Az első lépés, hogy megszerezz minden információt a lehetőségeidről és arról, hogyan kezd neki. Ez több papírok begyűjtésénél – megbeszélés az előkészületekről, a lehetőségekről, a korlátokról, speciális szabályokról.

Megjegyzés a felsőoktatási szakember számára: tájékoztató információ helyezhető el itt arról, hová mehetnek, először hogyan jelentkezhetnek és egy weboldalt. Például: Van-e központi validációs iroda? Vagy az eljárás kari szinten történik?

- **Azonosítás:** Amint sikerült begyűjteni az általános tájékoztatást a folyamatról, a következő lépés egy olyan beszélgetés, amely jobban fókuszál arra a képzésre, vagy azokra a képzésekre, amelyek érdekelnek, amelyek elérhetők, milyen diplomát, ismeretet és készségeket szerezhetsz a képzésen keresztül. A gyakorlatban ez akár több beszélgetést is jelenthet, akár több egyetemi dolgozóval, például: a tanárok egyikével, aki a tantárgy felelőse, egy hallgatóval, aki a kurzusra jár, egy adminisztrátorral, vagy egy tanácsadóval. Fontos, hogy a végén tisztában legyél az eljárás jogi keretével, ismerd a jogaidat és a lehetőségeid határait. Mindez fontos lesz abban, hogy segítségül szolgáljon a döntésedhez, mely kurzust vagy diplomát szeretnéd megcélolni. Általában van egy személy, aki segít koordinálni a döntéssel kapcsolatos tevékenységeket.

Megjegyzés a felsőoktatási szakember számára: Adja meg az intézményében dolgozó validációért felelős személy elérhetőségének adatait. Írjon tájékoztatást bármilyen nehezítő körülményről: például, hogy minden szakmában elfogadják-e ezt az eljárást az Ön országában?

- **Dokumentáció:** A harmadik lépés a portfóliód összerakása, amiben alátámasztod, hogy birtokában vagy mindannak az ismeretnek, tudásnak és hozzáértésnek, amire szükséged van és ismered mindazokat a követelményeket, amelyekkel fel fogják őket mérni.
Ez az alátámasztó portfólió következőket tartalmazhatja:
 - Bizonyítványok, diplomák, az általad elvégzett tudományos vagy szakmai kurzusok dokumentumai, igazolás munkavégzésről, önkéntes tapasztalatról

- Referenciák vagy támogató levelek, ajánlások tanároktól, trénerektől, munkáltatóktól, kollégáktól
- Önértékelő és önelemző riportok – valószínűleg kapni fogsz olyan formanyomtatványt, ami segít a kitöltésben
- Vizsga eredmények – bizonyára vannak olyan tesztek, amiket megkaptál, így megmutathatod, mit tudsz
- Bemutatók – lehet, hogy megkérnek majd, hogy mutass be egy sajátos technikát vagy módszert (például egy laboratóriumban)
- Riportok, tanulmányok, egyéb szövegek, amiket írtál
- Konferenciák, szemináriumok, amiken részt vettél
- oklevelek a nyelvtudásodról

Néhányat ezek közül valószínűleg szükséges lesz lefordítani egy hiteles fordítóval – ezt tisztázni fogja számodra a tanácsadód.

E lista teljesítése talán lehetetlennek tűnik, és előfordulhat, hogy a listában szereplő néhány ponthoz nem tudsz mit hozzátenni, de ne aggódj – a validációt éppen arra tervezték, hogy felülemelkedjen az ilyen problémákon és a szakértők, aki neked segítenek, tapasztaltak ezek megoldásában. Emellett lesz egy tanácsadód, aki végig segíteni fog a folyamat során. Lehetőséged lesz találkozni másokkal is, akik szintén részt vesznek validálási folyamatban, vagy már túlestek rajta, így tőlük első kézből kaphatsz támogatást.

Megjegyzés felsőoktatási szakember számára: Formanyomtatványokat kellene itt elhelyezni, illetve más diákok elérhetőségi adatait, segíteni a csoport beszélgetéseket, stb.

- **Értékelés:** Amint úgy gondold a tanácsadóddal együtt, hogy a portfóliód készen van, belépsz az értékelési fázisba. Ez különböző intézményekben és egy intézmény különböző karain eltérően történhet, a képzés tárgyától függően. Néha ez egy két ember közötti interjú, néha egy kisebb bizottság kérdez, akik valamilyen tudományterületről érkező tanárok, illetve a szakmai területről, mondjuk egy gyakorló közgazdász vagy mérnök; néha ezek kombinációjából áll össze a bizottság. A tanácsadód elmagyarázza majd a folyamatot és segít felkészülni rá.

Megjegyzés felsőoktatási szakember számára: Biztos, hogy vannak szabályozások erről, amelyek minden bizonnyal túl hosszúak és bonyolultak ahhoz, hogy behelyezze őket ebbe az útmutatóba, de készíthetne egy külön oldalt, amely vázolja egyszerűen és világosan a főbb pontokat egy linkkel ellátva, ami az online elérhető teljes információhoz vezet. Különösen fontos, hogy pontosan tisztázza legyen, mi a tanácsadó szerepe az értékelő folyamatban.

- **Érvényesítés:** Az értékelés eredménye általában az érvényesítés – ami a sikeresen bemutatott tudás és készség hivatalos elismerése. Az érvényesítés különböző módokon történhet:
 - Valamilyen típusú diploma oklevele
 - Kreditek elismerése
 - Hivatalos állásfoglalás sajátos képzés megkezdésének engedélyezéséről

Általában az eredmény sikeres – a tanácsadód nem valószínű, hogy végigvezessen az eljáráson, ha nem lenne biztos benne, hogy esélyed van a sikeres értékelésre. Bár nem biztos, hogy pontosan olyan értékelést kapsz, mint amilyent vártál, például kapsz meg minden kreditet abból, amit igényeltél, de tanácsot fogsz kapni arról, mit tegyél ezután.

Megjegyzés felsőoktatási szakember számára: Beilleszthetne ide tájékoztatást az intézményében elérhető validációs eljárásról és az értékelés lehetséges eredményeiről – azt feltételezzük, hogy ez nem egy egyszerű igen/nem vagy áttment/megbukott eredmény.

K: Mi történik a validációs eljárás után?

V: Ez a validáció eredményétől függ.

Ha egyértelmű eredményt kapsz, ami azt jelenti, hogy megkezdheted a tervezett tanulmányaidat, akkor valószínűleg csak az adminisztrációs papírokat kell kitöltened és olvasnod, hogy felkészülj.

Ha egy kevésbé egyértelmű eredményt kapsz, lehet, hogy megkérnek arra, hogy:

- csinálj valami plusz dolgot
- hozz több bizonyító dokumentumot
- készülj fel még valamiből vagy fejleszd a nyelvtudásodat

válassz egy másik képzést, amely talán jobban illeszkedik a tudásodhoz

Ha ez történik, a tanácsadód segít kidolgozni, hogy mit tegyél.

Megjegyzés felsőoktatási szakember számára: E válasz tartalma attól függ, milyen eredmények lehetségesek az intézményében – ennek megfelelően szerkessze ezt a részt.

K: Hogyan történik a tanácsadás és az útmutatás?

V: A tanácsadás és útmutatás folyamatosan jelen lesz az eljárás során, ahogy eddig is olvashattál róla, de lehet, hogy lesznek szabályok arról, hogy mennyi tanácsadásra vagy jogosult. Lehet több tanácsadód is: például lehet, hogy más fogja elmagyarázni a jogaidat és kilistázni a finanszírozáshoz illeszkedő pályázati lehetőségeket, mint aki segít az eljárás fázisaiban való tovább lépésben, vagy mint aki arról a bizonyos tudományágról vagy képzésről tájékoztat, amin tovább szeretnél tanulni, illetve aki a képzésedhez kötődő karrier és munkavállalási lehetőségekről ad ismertetést, stb. De általában egy személy a fő kontaktod, aki koordinálja a folyamatot.

A diákönkormányzattól vagy más diákszervezetektől is kaphatsz tanácsokat, illetve olyanoktól, akik már átettek ezen a folyamaton.

Megjegyzés felsőoktatási szakember számára: Ez a kérdés nagyon fontos minden jelentkező, de kifejezetten az újonnan érkezettek számára. Tudjuk, hogy néhány országban, illetve intézményben a tanácsadó szerepe és az időmennyiség, amit egy jelentkező kaphat, pontosan leszabályozott. Ez máshol sokkal rugalmasabb és egyeztetés kérdése. Bármelyik esetben is, az eljárás átlátható kell, hogy legyen, és

esetleg elhelyezhető itt egy jegyzet, ami röviden elmagyarázza, megszerkesztve, hogy illeszkedjen és hozzáadva egy linket, ami teljesebb magyarázathoz vezet.

K: Mennyi ideig tart a validációs eljárás?

V: Ez sokban függ a személytől, a különböző képzési programok speciális feltételeitől – a mérnöki például biztosan különbözik a társadalomtudományitól. Néhányan lassan kezdik el, de aztán felgyorsulnak, míg másoknál ez pont fordítva történik. Vannak, akiknek vannak dokumentumaik, másoknak nincsenek. Ezért nem lehetséges pontos választ adni erre a kérdésre, de általában a folyamat első fázisában ez a kérdés előkerül és megtárgyalják, így lesz fogalma arról a jelentkezőnek, hogy mennyi időt fog igénybe venni.

Mindemellett fontos, hogy megértsd, a validáció nem egy gyors eljárás – nagyon fontos mindenki számára, aki érintett benne, hogy ez egy átlátható és szabályozott folyamat, így az ezen az úton megszerzett kvalifikáció értéke ugyanolyan, mint más úté.

Megjegyzés a felsőoktatási szakember számára: Ha vannak az országában, vagy intézményében időkorlátozási szabályok, azokat itt helyezze el.

K: Mennyibe kerül? Milyen segítséget kaphatok a kifizetéséhez?

V: A validációs eljárás költsége és finanszírozási módja változik az egyén státuszától, az intézménytől, a képzés típusától és attól, hogy melyik országban végzik.

Megjegyzés felsőoktatási szakember számára: Helyezzen el itt tájékoztatást a validációs eljárás költségeiről és finanszírozási lehetőségeiről általában és ha van, kifejezetten az újonnan érkezettekre vonatkozóan is.

K: Hol tudhatok meg többet?

V: Észre fogod venni, hogy minden kérdés alatt van lehetőség bővebb tájékozódásra. De ha kétségeid vannak, kérdezd a tanácsadódat, vagy az intézmény által megadott kontaktszemélyt.

Megjegyzés felsőoktatási szakember számára: Ide ugyanazt a tájékoztatást javasolt elhelyezni, amely a Hogyan történik a validáció? Mit kell tennem és milyen segítséget kaphatok? kérdéseknél is megtalálhatók. Írja le, hová lehet menni személyes tájékoztatásért, hogyan jelentkezhetnek és a weboldalt adja meg. Például: Van-e központi validációs iroda? Vagy kari szinten történik a validáció?

E dokumentum egy adaptáció, melynek eredetije angol nyelven íródott. Idézet:

Davies, P., Husted, B., Royo, C. on behalf of the VINCE consortium (Ed.) (2018): Guidelines - Welcome to Validation. Brussels: eucen. Licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License](#)



Ez a Mű a Creative Commons Nevezd meg! - Ne add el! - [Így add tovább! 4.0 Nemzetközi Licenc](#) feltételeinek megfelelően felhasználható.